

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

HELYBEN: Pályára . . . 3 kor. — II. Félévre . . . 3 kor. — III. Negyedévre . . . 3 kor. — IV. Negyedévre . . . 3 kor. 50 sz.

Feladó szerkesztő és lefőtájtó: **THAN GYULA.**

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főtér Biedermann-palota, földszint, az udvarban hátul.

Magántisztviselők országos egyesülése.

Lapunk egy másik helyén közlünk egy felhívást, amelyben a magántisztviselőket arra szólítják fel, hogy alakítsanak egy magántisztviselői otthont. Annak testületi rendszere arra volna hivatva, hogy a magántisztviselők érdekeit megvédelmezze és valamely olyan szisztémát létesítsenek, amely legalább félig-meddig is olyan helyzetbe hozza őket, mint az állami tisztviselőket, akik, ha bajban vannak, a nyilvánosság védelmében is részesülnek.

Erős az ember, ha tömegben van, ha a tömeg lelkét ugyanaz a szellem: az összetartozandóság, a közös érdek szelleme hatja át. A multnak minden eseménye ezt a tanulságot szolgáltatja és botor

az, aki a testületi szellemben rejlő nagy és intenzív erőt felismerve, ki nem aknázza, hasznára nem fordítja.

A magántisztviselő helyzete olyan természetű, hogy a nyilvánosságnak nem igen van beleszólása ügyeibe. Ha az állami tisztviselők bajba vannak, ha velük igazságtalanság történik, akkor a nyilvánosságnak egész apparátusa rendelkezésükre áll, hogy sérelmeiket orvosolhassák. Mint-hogy az állami tisztviselők az ország pénzéből huzzák javadalmazásaikat, természetes, hogy a sajtó és a parlament beleavatkozhatik ügyeikbe és képes is arra, hogy az igazságtalanságnak, vagy bármily néven nevezendő anomáliának elejét vegye.

De a magántisztviselő magánembernek, vagy társaságnak áll szolgálatában. Főnökének — ugy-

szólván — életre-halálra ki van szolgáltatva. Nincs remédium, hogy helyzetének és egzisztenciájának javítását kieszközölje, mert a magánember, vagy a magántársaság ügyeibe — bármi módon — a nyilvánosság faktorainak beleszólni nem lehet.

Csak nemrég történt, hogy a magántisztviselők a vasár- és ünnepnapi munkaszünet dolgában apelláltak a nyilvánossághoz. De minthogy ez a kérdés egyszerűsmind országos ügy is, még akkor sem vezethet igazi eredményre, ha a törvényhozás a magántisztviselők óhaját teljesíti is. Mert ha a magánember, vagy társaság provokálja az elégedetlenséget, egy magántisztviselőnek sem volna bátorsága panaszszal élni, hogy sérelmeit orvosolja.

Másképpen áll a dolog, ha a magántisztviselők olyan testületben

A gólyafészek.

Irta: **Londesz Elek.**

I.

Nevezetes ember volt a faluban Kóka Péter. Kiváltképpen arról volt nevezetes, hogy mióta az Isten megteremtette, soha még a kis ujját sem mozdította meg azért, hogy valamit dolgozzék. Nem ismerte a munkát de nem is akarta ismerni, mert nem szokott hozzá. Jómódu ember egyetlen gyermeke volt, s már korán hozzászokott a téltelenséghez. Apja tejben-vajban fürösztötte s eleinte még azt sem akarta megengedni, hogy iskolába járjon.

— Az én fiamnak, — mondotta nem kell a tintanyalás, megél ő anélkül is urasan, hagyok én rá olyan vagyont, amilyen még a vicispánnak sincs!

A tanító meg a bíró csak nagynehezen tudták megmagyarázni neki, hogy iskola nélkül nem lesz ember a fiából, habár Dárius kincsét hagyja is rá örökségül. Engedett végre nagy immel-ámmal, s a fia bekerült az iskolába. De bizony nem volt köszönet benne! A fiúcska csak játszani járt az iskolába, a tanulásról szó sem volt. Nem nevelték úgy, hogy a többi gyermek módjára szorgalmasan hozzáálljon a munkához s igyekezzék kincseket gyűjteni a jövőre, olyan kincseket, amelyek a békét gazdagítják s többet érnek minden földi drágaságánál. Ha az iskolából hazakerült,

apja nyomban odaültette a meleg boglyakemence patkájára és nagy darab vajaskenyeret nyomva a kezébe, egyre biztatgatta:

— Most már ne törd ám a fejedet, fiúcskám! Nem lesz belőled tintanyaló prókátor úgy sem; megélsz te tudomány nélkül is!

A fiúcska az ilyen biztatásra nem is vette azután a kezébe a könyvet s nem lett soha semmi a lecke megtanulásából. Hiába pirongatta a tanító bácsi, hiába panaszkodott e miatt az öreg Kókának, akár csak borsót hányt volna a falra!

— Nem is vezet ez jóra, Kóka uram — mondogatta a tanító.

— Ha nem vezet, nem vezet! — vágott vissza az öreg. Mondottam már, hogy az én fiamból nem lesz tintanyaló.

Végre is elmaradt az iskolából Péterke. De nem azért maradt ám el, hogy más gazda fiának módjára odahaza segítsen a gazdálkodásban s megtanulja a szántás-vetést, a föld munkálásának mesterségét. Ő bizony ezután sem dolgozott soha, még egy tűt sem tett egyik helyről a másikra, nemhogy az ekoszarvát megfogta volna! Sohasem hallott senkitől jó tanácsot, sohasem magyarázta meg neki senki, hogy dolgozni, munkálkodni minden embernek kell, mert a munka élteti az embert, a munka nemesíti s deríti fel a lelket s adja meg az élet sava-borsát.

Teltek, multak az esztendő s Péterkéből Péter lett. Az öreg Kóka János is addig-addig véntült, amíg egyszer megnyílt előtte a sir szája. A nagy vagyon, a szép gazdaság Péterre maradt, aki igyekezett is élni a jó szerencsével. — Eddig nem dolgozott, most még inkább kerülte a munkát s még talán az is nehezére esett, hogy lélegzetet kell vennie. Ott ült egész nap a vadszőlővel befuttatott tornácban s pipára gyujtva, gond nélkül eresztette szabadjára a rohanó időt; nem törődött ő sem a tegennappal sem a holnappal. Mi volt és mi lesz — őt nem aggasztotta. A manák élt teljességgel s a gazdaságot egészen a családjeire bízta, hadd dolgozzanak azok, hadd érdemeljék meg a járandóságukat. Arra ám nem gondolt a jó Kóka Péter, hogy a gazda szeme táplálja a gazdaságot. Nem osoda tehát, ha apjáról marad szép vagyona napról-napra fogyott s időről-időre hol egy legelőt, hol egy szőlőskertet, hol meg egy erdőrészt kellett eladnia, ha pénzre volt szüksége.

— Marad még elég! szokta mondani s nem törődött a jövővel.

A háza tetején régi idő óta volt egy gólyafészek. Az öreg gólyát a kicsinyeivel együtt nagy becsbe tartotta a ház népe. Kóka Péternek az is volt a legnagyobb mulatsága, ha az udvaron levő magtár padlásából leshette, vigyázhatta: mi történt a gólyafészekben. Volt is mibe gyönyörköd-

Báli idényre

A CZIMRE TESSÉK VIGYÁZNI.

a legjobbnak bizonyult fekete és szalon-szöveteket, minden létező kivételben, valamint a legújabb báli mellényeket **WEISZ ADOLF** posztó- és gyapju-szövet üzletében, Debreczen, Kossuth-utczán, Dőre czukrász mellett szereshetjük meg, a legnagyobb választékban.

egyesülnek, amelyben tömörülve, minden érdekeiket megvédelmezhetik. A magántisztviselők országos szövetsége erre a célra elégtelennek bizonyult és felmerült az a szükség, hogy a magántisztviselők egy otthont létesítsenek, amelynek választmánya már messzebb menő hatáskörrel rendelkezhetik.

Igen örvendünk, hogy ez az eszme a magántisztviselők körében felmerült. Az életviszonyok nálunk úgy alakultak, hogy védelemre mindenkinek szüksége van. Annak pedig, aki a nyilvánoságtól védelemre nem számíthat, az önvédelemre legnagyobb szüksége van.

Ez az otthon pedig, amennyiben létrejön és megalakul, az önvédelmi rendszernek egy megostromolhatlan vára lesz.

A katolikus kongresszus.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Ugy látszik, mintha az érdeklődés gróf Apponyi Albert szombati nagy beszéde után megcsappant volna, mert ma már kevesebben jöttek el a kongresszus ülésére. Az elnöki széklet ma megint a világi elnök, gróf Szapáry Gyula foglalta el.

Elsőnek Hortoványi József szólt. Vácolja a katolikus autonómia irányuló mozgalmakat a múltban és bangoztatja, hogy midőn az egyházpolitikai törvények

szentesítés alatt voltak, Bánffy miniszter-elnök kijelentette, hogy az autonómia rendesíteni fog. Ezt a kijelentést Bánffy bizonyára nem önszántából, hanem a király megbízásából tette. Szólv a huszonhetes-bizottság jelentésében joglemondást lát. Mi szükség van a kongresszusra, ha a király az ő kegyuri jogait a kultuszminiszter és nem a kongresszus által gyakorolja. Magyarország nincs kétség az iránt, hogy a katolikus alapok kezelésére kizárólag az autonóm kongresszusnak van joga. A bizottság látta, hogy a királylyal közvetlenül nem érintkezhetik, hanem csak a kormány úján.

Már pedig a kormány mindig a saját álláspontját fogja a király előtt védeni, úgy hogy belátták, hogy ily módon mit se lehet elérni. Erre a huszonhetes bizottság egy háromtagu albizottságot küldött ki, hogy tárgyaljon a kormánnyal és bizalmasan tudja meg, hogy hát tulajdonképpen mit akar a kormány. Ezzel a bizottság elvesztette a lába alól a talajt és a mostani javaslat olyan, hogy szólv szerint inkább nem kell autonómia, mint az, a mit ez az újabb javaslat tartalmaz. Az a nézete, hogy ezt a javaslatot a püspöki kar se fogadhatja el, de nem fogadható el az különösen azért, mert épen a jelentés záradékában foglalt jogfentartó nyilatkozat mutatja a legjobban, hogy mennyi az a jog, melyet a javaslat feláldoz. (Zajos helyeslés jobbról.) A mostani tervezettel nagyon szomorú lesz az autonómia képe; az autonómia sirja lesz az, melynek sírkövére majd fel lehet jegyezni azokat a jogokat, amelyeket Apponyi és társai feláldoztak. A Zichy Nándor indítványát fogadja el.

Most báró Andreánszky Gábor állott föl szólásra, hogy védelmébe vegye a bizottság javaslatát. Kifogásolja a katolikus sajtónak, a katolikus írónak a javaslat ellen folytatott erősebb támadásait. Mit fognak tenni, ha az autonómia mégis meglesz épen ezen javaslat alapján? A tervezetet elfogadja.

Sághy Gyula kijelenti, hogy meghajítja zászlóját Apponyi előtt, mindazonáltal teljes őszinteséggel fogja kifejtteni az Apponyi álláspontjától eltérő nézeteit. A huszonhetes-bizottság — szólv nézete szerint — nem ment el ama határig, a meddig a neki adott utasítás szerint okvetlen el kellett volna mennie. — A tervezet nem olyan, amely fejlődésképes autonómia megteremtésére alkalmas volna. A javaslatot nem fogadja el, mindazonáltal nem helyezkedik intranzigens álláspontra. Szólv a maga részéről nagyobb engedményekre hajlandó a kisebbségi javaslatban foglalt követelményekre nézve, mindazonáltal a huszonhetes bizottság többségének javaslatával szemben tágasabb hatáskört igényel az autonómia részére. Csak két korlátot ismer: a király kegyuri jogainak sértetlen hagyását és a püspöki kar kánoni jogainak épségben tartását. E két korláton belül kell megteremteni a katolikus autonómiát a rendálló törvények tekintetbe vételével.

Magántisztviselők mozgalma.

Debreczen, jan. 14.

A magántisztviselők országos szövetsége már hosszabb ideje munkába vette egy általános magántisztviselő-otthon létesítését. A terv kiinduló pontját részben az a magántisztviselő körökből érkezett szemtalan panasz képezte, hogy a fővárosban ma is főnálló, szakok szerint elkülönített kisebb magántisztviselő klubok szűk keretei nél és eszközeik elégtelenségénél fogva nem képesek a tagok kívánalmainak megfelelni, másrészt azonban az országos szövetség maga is felösmerte a helyzet tarthatatlanságát, mivel a magántisztviselők egyetemes céljai tekintetében az egyes szakmák szerint elkülönített kisebb szakszerveületek nem képesek hivatásuk magaslatára emel-

nie, maga is tanulhatott volna az öreg gólyától, mely egész nap munkálkodott. Már kora reggel a mezőre szállt a hosszú szárnyu madár, hogy élelmet szerezzen kicsinyocinok. Majd a fészek tatarozásához fogott és serény munkálkodással ügyesen megjavította, ami kárt a szél a gólya-tanyában tett.

II.

Egy szép napon arra ébredt Kóka Péter, hogy megütötték a dobát a háza udvarán. A nagy vagyon, melyre nem ügyelt a gazda szeme, idő múltával elfogyott a Kóka Péternek nem marad egyebe egy nagy koloncznál, mely ott lógott a nyakán a huzta mindig lejjebb — a szegénységbe, a nyomorúságba. Az adósság volt a kolonc, mely végre olyan súlyosá lett, hogy már mozogni sem tudott miatta Kóka Péter. Így történt, hogy végre mindene dobra került a még az ősi házat is eladták a feje felett.

A házat a serény Vedres János vette meg a székely legjobban Kóka Péternek. Ez a Vedres János szegény favágó fia volt, a kivel ő még szóba sem állott soha. Most azután ez a koldussorsból fölseperedett ember ült bele az ő öreg házába, ez az ember fog pipázgatni ezután a vadszőlővel befutott tornácban, ez az ember fogja lenni ezután a gólyafészek titkait a magtár padlásáról! Kóka Péter sirva fakadt, amikor mindezt megjáratatta az eszébe! De mégsem vetett magára, mégsem jutott eszébe, hogy romlásának egyesegyedül ő maga az oka; valamint hogy a serény Vedres János is magamagának köszönheti a boldogulását. Bezzeg Vedres János nem pipázgatott egész

álló nap a tornácban, hanem már hajnalhasadáskor munkához látott és dolgozott alkonyatig fáradhatatlanul.

III.

Kóka Péter keserű lélekkel lépte át ősi háza küszöbét, hogy soha ne térjen többé vissza a vadszőlővel befutott tornácra. Még a tajtékpipáját sem vihette magával, azt is ellicizálták az ezüstkupakja miatt. Lehajolt fővel, sirástól veres szemmel bandukolt végig az utcán, melyet mindenki a Kóka Péter utcájának nevezett. Nem tudta, hogy mi tévő legyen? Hova menjen? Ki ad neki szállást, betevő falatot, hogy meg ne vegye a az isten hidege, hogy éhen ne pusztuljon? Késő éjszakáig bolyongott azután az erdő alatt a talán ott töltötte volna az éjszakát is, ha véletlenül utjába nem akad egy régi, hűsleges cselédje, aki azután elvitte őt a maga kis tanyájára a adott neki szállást, ételt italt. Nagyon ráért a nyugalom, mert a keeserőség egészen megtörte a testét lelkét. Másnap talpra sem tudott állni, hirtelen támadt gond egyszerre meglepte a lelkét és súlyos beteg lett miatta. Hónapokig nyomta az ágyat a talán el is pakolt volna, ha a hűsleges cseléd olyan odaadóan nem ápolja. Mikor azután visszanyerte egészségét, a hűsleges cseléd titkolózása ellenére is a fülébe jutott egy napon, hogy az ő szép, ősi házat leromboltatta Vedres János. Még szebbet akart építtetni a helyébe.

Ez a hír nagy sebet vágott Kóka Péter szívében. Eszébe jutott az öreg gólya, mely olyan hosszú ideig békés ott-

hont talált az ősi ház tetején. Mi lett most a szegény madárral, ha a házat lerombolták? Minden baját elfeledtette Kóka Péterrel ez a szánakozás. Hiába csitították, hiába marasztalták, kirohant a házból a futott egyenesen az ő régi utcájába, hogy megtudja a szomszédoktól: mi lett a szegény gólyával?

Mikor odaért, ahol még nemrégiben kanyargós füst szállt a levegőbe ősi háznak kéményéből, halálsápadtan, kővé meredve állt meg, mintha a földhöz szegették volna a lábát. Az ősi házból még egy téglá sem maradt; dolgozkező munkások már javában foglalatoskodtak az új tanya építésén.

— Hol a gólyafészek? — suttogta Kóka Péter könybeléből szemmel.

Megszólt mellette valaki:

— Nagy jó uram, ugyan ne aggasza az a gólya! Van annak magához való esze. Már épít magának új fészket a régi helyett. Ott, ni, a kántor ur házában kelepel...

Kóka Péter felkapta a fejét a amikor megpillantotta a távolban a fészek építésén serénykedő vén gólyát, egyszerre mélységes szegény lepte meg a lelkét. Ebben a pillanatban eszébe jutott átkos élete, dologtalansága. A nagy szegény hirtelen új ösztönt ébresztett fel benne. Oda-rohant a Vedres János tálkén sürgő-forgó munkásokhoz:

— Adjatok munkát! Dolgozni akarok! — kiáltotta dörgő hangon.

A máéik pillanatban felkapott egy ásót a ásta a földet, hogy az izzadság csak úgy csurgott lefelé a homlokáról.

kedni és az erők szétforgásolása által csupán nehézkessé teszik a közös ügyekben való egyöntetű, czéltudatos eljárást.

Az Országos Szövetség kebléből kiindult eszme, amely odairányul, hogy a fővárosban levő magántisztviselő egyesületek egybeolvasztassanak s hogy az ezen egyesületeken kívül álló magántisztviselőknek is mód nyujtassék egy létesítendő általános magántisztviselő egyesületbe való belépésre, fővárosszerte általános tetszéssel találkozik az érdekeltek körében.

A múlt hó elején Weisz Berthold országgyűlési képviselő elnöke alatt tartott előkészítő értekezlete magáévá tette a felmerült eszmét s a magántisztviselő otthon megteremtésére külön bizottságot küldött ki, amelynek feladata egyrészt a már fennálló magántisztviselő klubokkal tárgyalásokat folytatni, másrészt a taggyűjtést széles arányokban megindítani.

A mozgalomban az Országos Szövetségen kívül tevékeny részt vesz a Magántisztviselők Országos nyugdíjgyesülete és a Malomhivatalnokok Egyesülete; a tárgyalások megkezdettek a Gépgyári tisztviselők és a fatermelő és fakereskedő hivatalnokok, valamint a Szövetkezeti tisztviselők országos egyesületével és remény van arra, hogy azok eredményyel fognak bezáródni. Az előkészítő bizottság a napokban küldötte szét a taggyűjtő ivateket s már is tömeges aláírások érkeznek vissza.

Az Országos szövetség ezuttal is kéri az ország összes magántisztviselőit, csatlakozzanak minél nagyobb számban a megindult akcióhoz, hogy az otthon minél nagyobb, minél imponzánsabb és a magántisztviselők társadalmának vezető faktora lehessen. Az előkészítő bizottság a Malomhivatalnokok Egyesületének helyiségében (VII. Erzsébet-körut 27.) permanenciában van és bárkinek is szívesen ad felvilágosítást, vagy küld alapszabálytervezetet és a belépéshez szükséges nyomtatványt.

VIDÉK.

Nyugalomba vonult polgármester. Szeged város polgármestere, Pálffy Ferencz a napokban töltötte be polgármesterségének harminczadik esztendejét. A polgármester, mint tudósítónk jelenti, még csak pár hónapig marad meg állásában s tavaszra nyugalomba megy.

A nyitramegyei terményraktár égése. Nyitráról táviratozza tudósítónk: A nyitrai takarékpénztár tulajdonát képező terményraktár, melybe temérdek áru és gabona volt boraktározva, tegnap reggel kigyuladt és porrá égett. A kár nagy.

A főispán és az ellenzék.

Egy határozati javaslat.

Debreczen, január 14.

Puky Gyula főispán a f. hó 10-én tartott szabadalvűpárti intéző bizottsági ülésben érdekes határozati javaslatot

terjesztett a bizottság elé. Ebben a javaslatban, melyet alább egész terjedelmében közlünk, Puky Gyula főispán röviden összefoglalta mindazon elvi kijelentéseket, melyeket már több ízben hangoztatott és a melyek új érát vannak hivatva teremteni Debreczen város politikai életében.

A békülékeny szellem vonult át az egészen és bizva nézünk az ily elvekre alapított politikai működés elé. — Az ellenzéknek szól ez a proklamáció, bár a szabadalvű polgárokhoz intézi a főispán, aki jól tudja, hogy az ellenzék csak jogos és polgárokat megillető állápontra helyezkedett akkor, amikor a nemzet elsatnyulása ellen kikelt és új, minden tekintetben élvezhető közigazgatást követelt. A főispán határozati javaslata így hangzik:

Tekintettel arra, hogy a debreczeni szabadalvű párt nemcsak azt tüzte feladatául, hogy politikai czéljait elveinek teljes épségben tartásával megvalósítsa, hanem arra is hivatva van, hogy tagjai által a város közügyeinek intézésére befolyást gyakoroljon;

tekintettel arra, hogy a város minden közterhet viselő polgárának elvitázhatlan joga van ahhoz, hogy városa közügyeinek intézésében az őt megillető helyen részt vegyen; tekintve tehát, hogy ennek a jognak gyakorlásában s az ezzel járó kötelességek teljesítésében senkit a maga politikai pártállása vagy hitfelekezeti jellege nem akadályozhat és senki magát az eme jogok gyakorlásából reá háruló felelősség sulya alól el nem vonhatja,

a szabadalvűpárt kimondja, hogy a városi törvényhatóság bizottságaiban szak- és albizottságaiban, illetve e bizottságok választás alá eső tagjainak sorában, mindenkor a szabadalvűpárthoz tartozó tagok többségének fentartásával és a pártközi viszonzosság kikötésével a függetlenségi párt elemei részére is méltányos számarányban megfelelő helyeket biztosít, e czélból a függetlenségi párt kiküldendő képviselőivel úgy a számarány megállapítására, valamint a függetlenségi párttagok személyeinek kijelölésére nézve kölcsönös megegyezést létesíteni törekszik s e megegyezés feltételeinek és gyakorlati keresztülvitele módozatainak megállapítása czéljából a függetlenségi párttal esetenként érintkezésbe lépni hajlandó.

Ezen határozati javaslat következő elintéztést nyert.

Az intézőbizottság azon reményének adva kifejezést, hogy a főispán békés törekvése az ellenzéknel is kellő viszhangra fog találni s a nyujtott békejobb kellő méltánylásban fog részesülni, a főispán által beterjesztett határozati javaslatot egyhangulag egész terjedelmében elfogadja s azt a legközelebb tartandó pártközgyűlés elé terjeszteni rendeli, azon véleményezéssel, hogy azt a pártközgyűlés szintén egyhangulag fogadja el.

SZÍNHÁZ.

Cyrano de Bergerac. Rostand hatalmas tragédiája, a nagy orru Cyrano megrázó története került színre tegnap a debreczeni szinpadon közepes ház előtt. A megrázóitott fonkölt poézist állította élénk Komjáthy az ő Cyranojában. Ebben a szerepben Komjáthy János a büszke, az alku nem ismerő Cyrano egyenes, végtelen becsületes lelkét a maga mindenárnyalatában hozta felszínre. A nagy fizikai nehézségek dacára tisztán, folyton csengő organummal beszélt, noha három torok is belefáradna. A színezései különösen simák, művésziek voltak. A közönség egész estén át szinte lenyűgözött lélekkel hallgatta a nagy Rostand elmességét, szatiráját Cyrano szájából. — Roxan szerepében Szabó Irma, ez az Isten kegyelméből való művésznő játszott nem kevesebb sikerrel. Kevés fiatal művésznő van a vidéken, aki verses szerepet ilyen tökéletesen tudjon eljátszani. Christian szerepét Odry játszotta. A negyedik felvonásban érzéssel tolmácsolta a mondani valót. Igaz jó volt Bartha, továbbá sikerült alakítást nyujtott kis szerepében Szőke Sándor, a fiatal bonvivánt. (Sz—i.)

Teréz kapitány. Bisson és Planquette nagyhatású regényes operettje lesz e hét újdonsága, amelyre nagyban készült színtársulatunk énekes személyzete. Az elmesés és ötletes mese egy katonaruhába bujt leányt, Teréz kapitányt teszi a darab hőségé, aki kedvesének szökését úgy akarván palástolni, hogy az ezredes előtt maga jelenik meg katonaruhában. Ebből kedves és mulattató jelenetek fejlődnek ki. A szöveghez Planquette, a Rip-Rip, Cornevillei harangok és a Varázsgyűrű szerzője irt rendkívül kedves és mulattató zenét. Tekintve a darab iránt nyilvánuló érdeklődést, az igazgatóság egymás után négy estére tüzte ki az operettet.

Műsorváltozás. A színház igazgatóságától vett értesülésünk szerint a *Teréz kapitány* operette előkészületei miatt a műsor olyképen változik, hogy szerdán, *Teréz kapitány* helyett színre kerül „C“ bérletben Shakespearenek vasárnap este sikerrel adott kitűnő vigjátéka, a Szent-Iváni óji álom, míg a *Teréz kapitány* bemutató előadása csütörtökre marad.

A páholy. Lauffs és Krantz nagy sikert aratott kacagató bohózata, „A páholy“ iránt oly nagy az érdeklődés, hogy az igazgatóság engedve a több oldalról kifejezett kérelemnek, a keddre kiűzött Jó barátok helyeit előadja. A kacagató bohózat bizonyára ma este is nagy közönség fog mulatni.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Petlozió a Kurián. (Távirat.)

Az általános választáskor s mária-radnai kerület mandátumát Vancsó Gyula szabadalvűpárti nyerte el. Az ellenjelöltje, a ki Vancsó 937 szavazatával szemben csak 206 voksot kapott, Boku Szavér volt, a kinek pártja kérvénnyel támadta meg a győztes képviselő mandátumát. A Kuria Paiss Tódor elnöklésével és Bene bíró előadása mellett ma tárgyalja

petíciót. A választást dr. Kell Lipót aradi ügyvéd védi, de a személyesen megjelent Vancsó képviselő kijelentette, hogy maga is élni fog a szólás jogával, ha a tárgyaláson annak szükségét látja. A kérvényezőket dr. Mártha Sándor lippai ügyvéd képviseli.

Büntügyi főtárgyalások. Ez évben az első büntügyi főtárgyalást pénteken tartják meg. Ezen a napon a következő ügyeket tárgyalja a törvényszék: Fodor Imre ellen lopás büntetvéért. Pálinkás Ferencz ellen erős felindulásban elkövetett halált okozott súlyos testi sértés büntetvéért.

Az önbetörő orvos.

— Távirati tudósítás. —

Debreczen, január 14.

Dr. Tomka Samunak, a megtévedett szerencsétlen orvosnak teteme még ma is az üllői uti törvényszéki boncztoni intézetben fekszik. Csak holnap viszik ki a rákoskereszturi új temetőbe, ahonnan helnap temeteti el a családja igen egyszerű szertartással. A rendőrség a betörés ügyében folytatja a nyomozást és egyelőre azt kutatja, hogy hova tűnt el a 180 ezer korona készpénz, a mit vagy ő maga, vagy az a Blau nevű rokona kapott a bécsi váltóüzletekben. Ebben az irányban folyik most a vizsgálat.

A rendőrség ma ismét kihallgatta Tomka Samu feleségét, a kit azonban annyira megrendített férjének öngyilkossága, hogy szinte azt sem tudja, mit beszél. Vallomását minduntalan megmáskítja s egyre azt hangoztatja, hogy a férje ártatlan. A bécsi rendőrség ma délelőtt arról értesítette a főkapitányságot, hogy az egyik bankházban szakállas férfi váltotta be az értékpapírokat, de a ki a másik üzletben járt, annak nem volt szakálla. Ez tehát csak megerősíti a rendőrség azt a felfévesét, hogy Tomka álszakállt ragasztva, maga adta el kötvényeit, a melyekről később azt állították, hogy ellopták tőle.

Rokonsága természetesen mindenképen enyhíteni akarja Tomka önbetörését. Azt beszélik ugyanis ismerőseiknek, hogy a betörést nem ő követte el. Az értékpapírokat Bécsben eladta, hogy hőrzervezettségét kiegyenlítsse s mikor Badenből ismét hazajött Budapestre s meglátta, hogy a lakását betörők kikapusztították, arra a szerencsétlen gondolatra jutott, hogy igazi kárán felül még az eladott papírok értékének megtérítését is kérje a biztosító-társaságtól. Mikor aztán tudatára ébredt annak, hogy ez a kapzsisága a betörés gyanúját terelte rá, a halálba menekült.

Ez a verzió azonban — mint ezt a rendőrség kétségberouhatlanul megállapította — nem igaz. A szerencsétlen végű diplomás ember maga követte el a betörést, de nem lehetetlen, hogy rokonainak egyike tudott róla s a legközelebbi napokban ez is kitudódik.

Mint egy éjjeli táviratuunk jelenti, a bécsi rendőrség megállapította, hogy dr. Tomkának Bécsben lakó öcsese Marót (Klein) Sándor december hó 27-én 160.000 korona névértékű járadékkötvényt kínált eladás végett egyik bécsi banknak. Az eladás azonban meg-egyezés hiányában nem jöhetett létre, mire aztán Tomka maga felutazott Bécsbe, hogy az eladást eszközölje.

A bécsi rendőrség kihallgatta Marót (Klein) Sándort erre nézve, ki eleintén mindent tagadott, habár több ízben ellenmondásokba keveredett is. Kihallgatása közben azonban megérkezett a budapesti rendőrség távirata, mely a dr. Tomka öngyilkosságát adta hírül. Maróth erre aztán felhagyott a merev tagadással s bevallotta, hogy bátyja súlyos pénzszavakkal küzdött s a többek közt neki is tartozott 65000 koronával, a mely összeget december 27-én az eladott papírok árából megfizette. Ugyanekkor — vallotta tovább Marót — egy levelet is adott át dr. Tomka, azon feltétellel, hogy azt csak január 6-án bonthatja fel. E levélből aztán minden kétséget kizárólag bizonyossá vált, hogy a betörést maga Tomka dr. követte el s az értékpapírokat személyesen adta el Bécsben, álszakállal tevén felismerhetlenné magát.

Levelében azt is elmondta a lejtőre tévedt orvos, hogy a betörés ter-vét már régen kigondolta, de azt csak a következő nyáron akarta végrehajtani, hitelezői azonban annyira zaklatták, hogy tovább nem várhatott.

Érdekes, hogy szembatén egy Morócz József nevű embertől Bécsből levél érkezett a dr. Tomka címére, a mely levél természetesen már a rendőrség kezeibe került.

A levélben Morócz — nem tudva még az öngyilkosságról — részletes utasításokkal és tanácsokkal látta el dr. Tomkát a betörés véghezvitelére nézve.

A budapesti rendőrség megkeresésére a levélíró Moróczot a bécsi rendőrség letartóztatta, — szintugy Marót (Klein) Sándort, a Tomka dr. testvér öcsesét is.

A Tomka lakásán ma még egy utólagos házkutatást tartott a rendőrség. Tomkánét pedig este két detektív a kapitányságra kísérte, hol hosszasan kihallgatták. E kihallgatás eredményét egyelőre titokban tartják.

ÜTDONSÁGOK.

* **Tanulmányi kirándulás.** A gazdasági egyesület f. január hó 15-én szerdán délelőtt a gazdasági tanintézet dohánykiserleti telepére (Pallag pusztja) tanulmányi kirándulást tart; a részvételre felkértenek az egyesület tagjai s általában az öseszes dohánytermelő kö-

zöniség. Indulás szerdán délelőtt fél 9 órakor a Bika szállodától. A gazdasági egyesület titkársága.

* **Gazdasági ülés.** A debreczeni ev. ref. egyház gazdasági bizottsága január hó 15-én délután 3 órakor az egyház tanácsstermében ülést tart. Tényak: Folyó ügyek.

* **Eltűnt realiskolai tanuló.** Máté Vilmos 13 éves realiskolai tanuló még január 8-án eltávozott szülei lakásáról s azóta oda nem tört vissza. A gyermek eltűnése miatt kétségbeesett szülők a rendőrséghez fordultak segítségért eltűnt gyermekük felkeresése végett. Máté Vilmos fekete hajú, kerek arcú, sárgás barna szemű, eltűnésekor hosszú szürke téli kabátot, fekete nadrágot, fekete fűzős cipőt, szürke kalapot viselt. Különös ismertető jele: mel-lőn egy forradás. A rendőrség elren-delte a gyermek köröztetését.

* **A nőgyűletről.** A február 5-én rendezendő rig-est részleteinek megbeszélése végett a debreczeni jótékony nőgyűlet vá-laszimánya f. hó 16-án, azaz csütörtökön délután 3 órakor értekezletet tart a nőgy-leti elnök lakásán.

* **Építkezés a Pavillon ka-szárnyában.** Katonai és polgári ve-gyes bizottság ülésezett ma egész nap a városházán, a Pavillon-laktanya rak-tárkibővítésének kérdésében. Jelen vol-tak Komlóssy Arthur főjegyző elnöklete alatt: Abrahám László főügyész, Oldh Károly, Aczél Géza, Latinovics Mihály, Sárváry Gyula, dr. Hildner Rajmond őrnagy, Wachenhausen Gusztáv had-biztos, Szent-Istvány Adalbert katonai mérnök, Speck Adolf dr. ezredorvos, Hajnal Tibor főhadnagy. A tanácskozás folyamán szükségesnek bizonyult a helyszíni szemle is, melynek megejtése után a polgári és katonai küldöttek megállapodását jegyzőkönyvbe vették. Az egész pótraktár építkezés mintogy 10—12.000 koronába kerül és a be-fektetendő összegnek 6 százalékos ka-matját hozza be.

* **Halálozás.** Nagy Sándor és Gom-bos Zsuzsánna szülők gyermeke, a nyolc-bónapos Ferike elhunyt. Temetése a Jó-zsef kir. herceg utca 51. sz. háztól e hó 14-én d. u. három órkor lesz. A temetést Gebauer K. temetkezési intézete rendezi.

* **A huszarnok és az áru-sok.** Az ujjonnan épült debreczeni hus-csarnok ügyét már hetek óta tárgyalják ugy a sajtóban, mint egyes érdekeit körökben. Folytonosan panaszok merül-tek fel, különösen az egyes árusok ré-széről, hol maga az épület, hol az épi-tője ellen. Mi s magunk részéről — nem lévén barátja a személyeskedésnek — nem szólunk bele az ügybe és most, hogy mi is szóvá tesszük, egy az áru-soktól a városhoz intézett kérvény adja meg rá az alkalmat. Azt kérvényezik ugyanis a huszarnok árusai, hogy a tanács helyezze vissza őket a Dagenfeld-

35 kr. Elyg liter

Ó-EZERJÓ.

CSANAK JÁNOS terméso. kapható:

CSANAK JÓZSEF
fűszer-, csomag- és horkereskedésben.

téri bódékba, mert az új csarnok, alkalmatlan és egészségtelen mindenképen. — A városi tanács véleményezés végett a kérvényt kiadta a főmérnöknek, a főkapitánynak és a városi tiszti főorvosnak. A vélemény nyilvánításától függően, vajjon az árusokat visszahelyezik-e a Dégenfeld-téri bódékba vagy sem. Most már az a kérdés merül fel, hogy mi értelme volt tulajdonképpen e huszárnok építésének, ha úgy építették föl, hogy folytonos kellemetlenséget, vizályt és zavarokat teremtsen. A polgárok érdekét és egészségét is szem előtt tarthatták volna a huszárnok építői.

* Árverés a szegények javára.

A vasúti kocsikban és állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m.: bőröndök, táskák, kalapok, csernyők, botok, ruha és fehérneműek stb. Debreczen állomás podgyászfelvételi helyiségében 1902. január 28-án d. u. 2 órakor kezdődő nyilvános árverésen el fognak adni. — A befolyó összeg a helybeli szegényalap javára fordítatik.

* Talyiga a kisvasút előtt.

Izgalmas jelenet játszódott le tegnap délután a városháza előtt. Egy felsőjzsoai lakos Nagy István édes anyjával együtt talyigán igyekeztek a Rózsaterre hajtani. A talyiga előtt egy rossz vak ló baktatott, a mely az erős nógatásra is lassan haladt előre. Nagy István annyira el volt foglalva lóva biztatásával, hogy nem vette észre a közelebbi kisvonatot, sem annak erős csongetését nem hallotta. Az összekötés megtörtént. A kis vonat tíz lépésnyire maga előtt tolt a talyigát a benne ülőkkel együtt, míg a gépet megtudták állítani s csak a véletlennek köszönhető, hogy a talyigában ülőknek bajuk nem történt. Az izgalmas jelenetnek sokan voltak tanúi.

* **A debreczeni iparos-kör táncestélye.** A debreczeni iparos-kör február hó 2-án vasárnap az Arany Bika disztermében saját pénztára és könyvtára javára zátkörü táncestélyt rendez. Belépti díj 2 korona. Jegyek előre válthatók a meghívó előmutatása mellett: Szediák József, Nagy András, Tóth Ferencz, Fridvalszky Rezső és Gyürky Sándor üzletében és este a pénztárnál. Zenész Magyar Testvérek. Kezdeté este 8 órakor. Rendező-bizottság: Biczó Gyula r. b. elnök. Ungváry Mihály r. b. alelnök. Fridvalszky Rezső r. b. alelnök. Jobbágy Imre r. b. pénztárnok. Bisothka Gábor r. b. ellenőr. Tóth Kálmán r. b. jegyző. Ács Imre, Aczél Géza, Balla Mihály, Balogh Gusztáv, Bartha Mihály, Blaskovits Mihály, Cseresznyés Sándor, Dávidházy Kálmán, Dézsi Lajos, Dinnyés Gyula, Hauer Bertalan, Hajdu Zsigmond, Horváth János, Jóna Dániel, Juhász István, Komlóssy Miklós, Kerekes Albert, Kiss József Ferencz, Kormos Gyula, Kostya János, Lesonozy János, Molnár Ambrus, Müller Béla, Möldner József, Morvay Sötér, Náday Rezső, Neubauer János, Papp Rókus, Pásztor Gyula, Piros Béla, Rencz Antal, Riesz Henrik,

Serly Ede, Szediák József, Szepessy Gusztáv, Szöllőssy Dániel, Thieszen Arthur, Tóth István, Tóth Kálmán i. t. e., Zavilla Gyula, Varga István, Veréb Lajos, Veréb István, Vetésy Béla, Weidner Gusztáv, Zicherman Herman.

* Egy pénzeslevél története.

Nagy kavargást okozott tegnap délelőtt a főpostán egy pénzes levél elűnése, mely az utalványosztály pultjáról nyomtalanul elveszett. Az ezer koronával terhelt pénzeslevelet Kontsek Géza tanulója Blaskó József tette a pultra. A postatiszt azonban, mert kellő bélyeg nem volt rajta, félretolta és más, később oda tett utalványok felvételét eszközölte. Blaskó sietve bélyegért rohant, de sietségében a pénzeslevélről megfeledkezett s azt a pulton hagyta. Mire visszatért a bélyeggel, már a pénzeslevélnek hűlt helye volt. Perze lett erre kavargás. A postafőnököt azonnal értesítették az esetről, ki rögtön pénztárrovancsot rendelt el, míg ez tartott, a termet bezárták és senki sem jöhetett, vagy távozhatott el a teremből. A rovancsolás alatt egyszer csak előkerült a keresett pénzeslevél. Egy biztosítási szolga adta át, aki a földön találta. Megkönnyebbülten lélegzett fel mindenki a levél előkerülésekor s a lázas munka tovább folyt a postán, mintha mi sem történt volna. Különös, hogy az előkerült pénzes levél, mely rendesen le volt zárva és öt pecséttel ellátva. A megtaláláskor már fel volt bontva. A találó beismerte, hogy ő bontotta fel a levelet, de nem azért, mert tartalmát el akarta volna tulajdonítani, hanem mert a földön találva, azt hitte, hogy valaki tréfából ejtette el, hogy a megtalálóját felültesse. A pénz hiánytalan megkerülésével az ügyet simán intézték el.

* Vagyon a zöldséges kezében.

Egész vagyonkáját, évek hosszú során át nehezen megtakarított pénzét lopták el Kun Istvánnak, egy szegény zöldségárú asszonynak. Kun Istvánné állítása szerint mintegy 240 koronát kitevő vagyonát egy zöldséges kezében rejtette el, melyet a Csapó-utcán a Kálmán féle ház piacelhelyiségében helyezett el. Tegnap reggel, mikor árúit a piacra kihordta, vette csak észre a pénz eltűnését. Nyomban jelentést tett a rendőrségnek, hol megindították a vizsgálatot az ismeretlen tettes ellen.

* **Részedett házaló.** Debreczenbe került nagyváradi házaló szomorú históriája következik alant. Weisz Béla nagy vég posztóval jött Debreczenbe házalni tegnap délelőtt. Egyik házból ki, a másikba bejárt Weisz Béla, de kevés szerencsével. Egyszerre előbe áll az utcán egy elegáns uri ember.

— Hallja barátom, én magának jóakarója vagyok. Figyelmeztetem, hogy Debreczenben tilos a házalás. Egy titkos rendőr áll amott, aki magát kíséri. Vigyázzon, mert megbüntetik és elveszik a portékáját.

Az illető leintett házaló megbor-

zadt és mihamarabb abban állapotok meg, hogy ő leteszi a posztót a kapu alá és elmegy egy darabon, hogy a titkos rendőrt lerázza a nyakáról. Mire Weisz Béla visszaért, se ember, se posztó nem volt a kapu alatt. A jóakaró férfiat, a ki a leírás szerint 30 évesnek látszó, vörös bajszu, új rubát viselő ember, most keresi a rendőrség; Weisz Béla pedig megelégette a debreczenbe való házalást.

* **Huszonöt éves jubileum.** Ma már nemesupán a magasabb körökben, de a kucséberok körében is hódít a jubiléum vágya. Tegnap Debreczenben is jubilált egy kucséber: ifj. Torma Péter, az öreg Bismarck néven ismert Torma Péter fia. Jubilálta pedig kucséberségének 25 éves jubileumát a Kossuth-vendéglőben, a hol a vendégközörség nem késelt pohárcsengés mellett fejezni ki jókívánságait, hogy Torma P. a kucséberség dicsőségére még sokáig éljen.

* **Megrugta a ló.** Molnár Gábor b. ujjvárosi polgár bejött Debreczenbe ma reggel a baromvásárba. A lovát a korláthoz kötötte és elment szétnézni. Mikor visszatért a lovához, az övé mellé kötött Pásti Gábor mezőrendőr lovát egy kicsit meglegyintette az ostorral, mire az kirugott, úgy, hogy a rugás Molnár jobb halántékán érte. Eszméletlenül vitték a kórházba, ahol most súlyos betegnek fekszik.

* Népgyűlés Debreczenben.

Gál István, Löki Antal és Szabó József debreczeni lakosok engedélyt kértek a hatóságtól, hogy január 19-én délután fél háromkor a Széchényi-téren népgyűlést tarthassanak. A gyűlés tárgysorozata: 1. A nép gazdasági és politikai helyzete. 2. A munkanélküliség oka és annak megoldása. Az engedélyt a gyűlés megtartására megkapták.

* **Házmester kerestetik.** A debreczeni jótékony nőegylet árvaházába egy nő, lehetőleg gyermektelen házmester kerestetik. Ahik erre vállalkoznak, forduljanak Konez Ákos nőegyleti titkárhoz, naponként délután 2-3 óra között (Városház, földszint 7.), hol teendőikre nézve bővebb felvilágosítást nyerhetnek.

* **Véres kerekék.** A tegnap este 6 óra 26 perczkor Debreczenbe érkezett budapesti gyorsvonat kerekéről, — mikor az indóbáz előtt megállt — piros vércseppek csongtek a sínekre. A rejtélyt mindeztideig nem tudták megfejteni. Valami szomorú tragédiát lehetne kihámozni a dologból, és ma már valószínűleg kitűnik, hogy ember vagy okatlan állat volt-e az esti gyorsvonat áldozata.

* **Tökepénzesek** cz. alatt tegnap közölt újdonságunkban Rác B. íródját tévesen közöltük Hunyadi-u. 10. sz. alatt, amennyiben az Hunyadi-u. 19. sz. a. van.

* **Küzdelem a bikával.** A debreczeni vásárnak tegnap is meg volt a maga elmaradhatlan áldozata. Egy munkás ember folytatott tegnap délután élethalál harcot egy magvadult bikával. *Alföldi* Imre, olajütőbeli napszámos, a külső vásártéren járkált, mikor egyszerre egy tajtékzó magvadult bika rontott feléje. Alföldi Imre futásra vette a dolgot, majd mikor a bika közelebb ért hozzá, egy fa mellé állott és azt

kerülgette, mialatt a megvadult állat folyton a nyomában keringett és a szarvaival csapkodott felé. Alföldi a nagy ijádságtól és kimerültségtől elcsüggedve, feladta a barcot, mire a bika maga alá temette és rátaposott, majd a szarvával a szerencsétlen ember álla alá dőlt. Mintegy 10 ozentiméternyire hatolt a bika szarva az ember álla alatt a testbe. Nagynebezen kiszabadították a bika alól és a közkörhöz szállították, a hol most súlyos betegen fekszik.

* **Elfogott tolvaj.** Tamási Gyula ismert nevű csavargó csak nem tud a büns utról letérni. Hasztalan bünteti meg a rendőrség, mikor kiszabadul, újból összeütkezésbe jön a törvénnyel. Legujabban azért került a kóterbe, mert ruhát szállított. Erős Jakab kávék magánlakásából lopta el a télikabátot az utcán kinálta megvételre. A posztón álló rendőr előtt gyanusnak tűnt fel a csavargó üzérése, kérdőre vonta. Tamási felelet helyett jobbnak látta ellenni, de ebben megakadályozták. A központon beismerte, hogy a kabátot lopta. A javíthatatlan csavargót lezárták, egyelőre legalább ártalmatlanná tették.

* **Weisz Sándor férfi szabó** és uri divat üzletében angol és hazai gyártmányú szövetekből ruhák mérték után jutányos áron kszítottak. *Enyhe tél miatt* a raktáron levő összes téli áruk u. m. jaegeringek, orosz hó és sározipők, vadász harasnyák rendkívül olcsó áron adatnak el.

TÁVIRATOR.

Szell Kálmán életveszélyben

Budapest, január 13. Szell Kálmán miniszterelnök életét, mint most utólag értesülünk, az utóbbi napokban komoly veszedelem fenyegette. Mellén ugyanis valami tályogszerű daganat támadt, melyel eleinte nem sokat törődött. A mindjobban erősbbödő fájdalmak azonban mégiskényszerítették, hogy baját komolyan vegye. Tegnap tehát felutazott Bécsbe, hol azonnal megoperálták. A műtétet végző orvos kijelentette Szell Kálmánnak, hogy legfőbb ideje volt már az operációnak, különben vérmérgezés állott volna be. A műtét sikerült, de a miniszterelnöknek — kinek hogylétéről a király is többször kívánt már tudósítást — pár napig a szobát kell őriznie.

Elítélt orvosok.

Budapest, január 13. A vétkes gondatlanságból okozott emberölés büntette miatt vád alá helyezett dr. Berár és dr. Taub orvosok ügyében ma hozta meg ítéletét a pestvidéki kir. törvényszék. Az ítélet marasztalólag szól a az orvosokat egyenként ötszáz korona fő-

és hatvan korona mellékbírsággal sújtja, kötelezván őket egyszermind az elvétel következtében meghalt ember özvegyének és árvájának 2500 korona kártérítés egyetemes megfizetésére. A késelő sváb legényt szintén elítélték és pedig egy évi fogház büntetésre.

Kecskeméthyt újból nyomozzák.

Budapest, január 13. A fővárosi rendőrség, mely már teljesen felhagyott volt azon reménységgel, hogy a félmillió sikkasztó Kecskeméthyt kézrekerítheti, újabb adatok alapján ismét kiküldött két detektivet a Kecskeméthy nyomozására. A detektivek ma utaztak el Newyorkba.

A búr háboru.

Pretória, január 13. Wing ezredes tegnap Ermelótól északnyugatra 20 mérföldnyire meglepett egy búr tábor és elfogott 42 búr, köztük Wolmarans őrnagyot, Wolmarans századost és Maiau hadnagyot, a kik mind a hármian a törzstfűzéshez tartoznak.

HIREK.

Ejjeli pösta.

× **Elfogott álhonvédszázados.** (Ejjeli express tudósítás.) A fumei rendőrség értesíti a budapesti főkapitányságot, hogy ott a hó 9-én letartóztatta Weller Rezső kecskeméti születésű, husz éves izr. kereskedősegédet, aki Sztrémy Miklós honvédszázados egyenruháját ellopta és azt magára öltve, orfeumokban és nyilvános helyeken mint honvédszázados szerepelt. Wellert már a budapesti rendőrség is elfogta az egyik fővárosi orfeumban, itt azonban valami ürügygel kivágta magát.

× **Az öreg bárókisasszony halála.** (Ejjeli express tudósítás.) Pozsonyból jelentik, hogy ott tegnap reggel végzetes szerencsétlenség érte Vécsey Róza bárónőt, az öreg kisasszonyt, a ki nyolczvanadik évét is tuhaladta már. Egykor Pozsonyban leánynevelő intézete volt. Takarítónője tegnap délben egy divánon ülve holtan találta. Ruhája össze volt égve, amiből sejtik, hogy reggelije készítése közben valahogy tüzet fogott a ruhája és az öreg kisasszonyt a nagy ijádelem következtében szívszélhűdés érte. A tűz valószínűen magától aludt el, mert a halotton égett seb nincs és a szoba butorai is mind épségben maradtak.

× **A gyorsvonat kerekai alatt.** (Ejjeli express tudósítás.) A 102. számú gyorsvonat Rákos közelében elütött ma reggel egy kocsi, amelyet Kondor János vácsi születésű 40 éves kocsis hajtott. A kocsis igen súlyos sérüléseket szenvedett s a mentők beszállították a Szent Rókus-körházba. A kocsi összetört s az egyik ló is megsérült. A gyorsvonat utját tíz percznyi késéssel folytatta.

Eltemetett munkások.

— Saját tudósítónktól. —

Megrendítő szerencsétlenség történt — mint nekünk írják — a múlt héten Taszéron, Gátlé Antal fazekasmeister a múlt pénteken a legényével, Bezdék Istvánal a falun kívül eső vályogvető gödrökbe ment, hogy a mesterségéhez szükséges megfelelő agyagot ásson. Hosszas kutatás után egy part oldalában akadtak is használható agyagra. A két ember hozzálatot a munkához s majdnem embermagassági lyukat ástak a part alá, hogy a megfelelő tiszta agyagokat kiszedhessék.

Ugy látszik, elég szilárdnak találták a földet, mert sem az oldalak, sem pedig a fölöttük levő földréz megtámasztása iránt nem intézkedtek s ez okozta szerencsétlenségüket. — Gallét és a segédet délutánra várta haza a felesége ebédre. Már estefelé járt az idő, mikor Galléné megunt a várakozást de meg azt is gondolta, hogy férje talán beült a legényével valamelyik korosmába, utánuk eredt. — Az utbaeső korosmák egyikében sem fordult meg Gallé, ennél fogva az asszony kiment az agyag-gödrökbe, hol egy nagy partszakadást talált s körülötte a kihányt agyagot.

Galléné rosszat sejtve hazafutott s néhány szomszédot hívott ki, a kik mikor a leomlott földrakást széthányták, Gallét és segédjét ott találták megfuladva. A megéjtett hatósági vizsgálat kiderítette, hogy a két ember mélyen beasott a part alá s elmulasztotta a felette lévő földet megtámasztani, ami ennek következtében leomlott s maga alá temette a szerencsétleneket.

Megmérgezett család.

— Saját tudósítónktól. —

Egy fiatal oláh menyecske borzasztó merényletével foglalkozik most az ohabai csendőrség. Szvatuplok Szidának hívják a merénylet, aki — mint levelezőnk jelenti — már 17 éves korában vadházasságra lépett Olesku Tódorral. A fiatalok majdnem egy évig boldogan éltek, amikor is a menyecske azt vette észre, hogy Olesku őt ohanyagolja és egy más leány után futkos. Hogy a legényt biztosítsa magának, arra kérte, hogy lépjenek törvényes házasságra, ezt azonban sem a legény, sem annak szülei nem akarták.

Szida, hogy tervét végrehajtsa, cselhez folyamodott. Azt állítván a legény előtt, hogy anyának érzi magát s most már követelte a törvényes házasság megkötését. Sőt elment a paphoz is, akinek elpanaszolta és kérte, hogy Oleskut kényszerítse a házasság megkötésére.

Ennek a cselnek az lett a vége, hogy Olesku pár héttel czelött elhagyta a leányt és egy más leánynyal, Mimleán Ankával lépett vadházasságra, a kinek házasságot ígért.

A megcsalt és elhagyott leány ettől kezdve bosszun törte a fejét. Kileste ugyanis, hogy Mimleán Ankának nyolcz éves huga minden reggel pálinkát visz haza. Egyszer meg is kérdezte a kis leánytól, hogy kinek viszi a pálinkát, mire az azt felelte, hogy Oreskunak.

Szida ekkor kész volt a tervével. Egy hasonló üveget szerzett, mint aminőben a kis leány szokta a pálinkát hordani s abba pálinkát készített s azt megmérgezte. A

mult héten kileste a kis leányt, amint a pálinkát vitte haza, beszédbe állt vele, miközben kicsérélte a pálinkás üvegeket.

A kis leány hazavitte a pálinkát, ivott belőle nemcsak Orosku és szeretője, hanem a leány anyja is, meg a kis leány is. A pálinka elfogyasztása után rosszul lett az egész család. A kis leány szerencsére kibányta a pálinkát s ő jobban lett, ellenben Orosku, a szeretője és annak anyja, a kik nagy mennyiséget ittak, áldozatul estek a mérgezésnek.

A kis leány vallomása alapján elfogták Svatopluk Szidát, a ki töredelmesen bevallotta bűnét.

CSARNOK.

A büntársak

— Regény. —

(Folyt.)

Gyönyörűséggel nézte az arcokat. Leolvasta róla, hogy várakozással néznek az elé, amit mondani akar.

— Szólj hát — nógatta a báró Eleonorát. — A kíváncsiságunkat már feleségáztad. Mi van, mit tudsz?

— Ime, itt a lap. Hallgassátok. Amnestia. Ez a cikk címe.

— Amnestia, — kiáltotta a báró — kinek?

— A macroisi grófnak.

— Lehetetlen.

— Ime itt a lap. Nézzétek. Nagy betűkkel. Az uralkodó amnestiát ad a macroisi grófnak. Visszaadja jogát, vagyonát.

Lázasan vette fel a lapot a macroisi gróf s a boldogság letükröződött arczáról, mikor átfutotta a közleményt.

— Vegre! Tehát mégis. Ilyen hosszú idő, tizennégy év után jönnek a nyomára, hogy igaztalanul sújtottak? Mi történtetett?

— Aztán a legboldogabban tárgyalták az ügyet s közösen elhatározták, hogy már másnap elutaznak Svájcba. Elutaznak és felkeresik a macroisi kastélyt.

— A szívem megdobban erre a gondolatra — szólt a gróf. — Vajon én megtalálom, feltalálom-e a leányomat. Mi történt, mi lett vele. Él-e? Ha igen, hogy megnőhetett, milyen szép, milyen nagy leány lehetett belőle. Talán nyomorban, talán szegénységben van!... Mindegy. Csak éljen, csak lássam, csak újra ölelhessem és akkor én leszek a világ legboldogabb embere.

— Folyt. köv. —

A tenger fia.

— Regény. —

Irta: **Rudyard Kipling.**

Angol eredetiből fordította:

Szabó József.

— Százharmincznégy dollár, — ellop-ták mind! mondá Harvey, vadul keresgélve a zsebében, — adják vissza!

Valami furcsa változás ment végbe az öreg Troop kemény arczvonásán.

— Ugyan mit tehetél ennyi idős korodban százharmincznégy dollárral öcsém?

— A havi zsebpénzem egy része volt. Harvey azt hitte, ezzel végkép leveri lábáról az emberét.

— Oh, százharmincznégy dollár csak egy része a havi zsebpénzednek? Szánalmasan nézett a fiura, aztán egy gondolat-tól hirtelen megkapatva kérde: Nem ütöt-ted meg valamidet, mikor leestél? Talán a fejedet, mi? Aztán mintha magához beszélné, folytatta: Mint az öreg Hasken, az *East Wind*-ről: Megcsuszott és belvágta a fejét a főárbocza. Három héttel aztán az öreg Hasken azt erősítette, hogy a halász bárkája egy hadihajó és hadat üzent az egész világnak meg a Sable szigetnek, — mert britt volt — meg mert olyan messzire kinyulnak a homokáfonyai. Bevarrták egy zsákba, hogy csak a feje és a lábai látszóttak ki és úgy maradt egész őszig. Az öreg Hasken most otthon van Essex-ben és babásdit játszik a homokban.

Harvey meid megfult a méregtől, s e Troop vigasztalólag folytatta:

— Sajnálunk öcsém — hi z olyan fiatal vagy. A pénzről nem lesz szó ezután, ugy-e?

— Persze, hogy nem lesz. Ellopta.

— Csillapodj öcsém. Hát elloptuk ha épen megnyugvásodra szolgál. Ami a visszamenést illeti, föltéve, hogy megtehetnők, ami azonban nem áll, te ugy sem vagy arra való állapotban, hogy haza menj, no meg aztán mi épen most jöttünk a vizekre, hogy a kenyerünket megkeressük. Hadd békével a zsebpénzt! Száz dollárnak a felit se látjuk mi egész nyáron át, de jó szerencsével parton leszünk egy körülbelül szeptember első felében.

— De — de most csak május van és én nem maradhatok itt télenül, mert ma-guk épen halászni akarnak. Mondom, nem tehetem.

— Jól van és igaz, igaz és jól van. Nem mondja senki, hogy télenkedj. Van itt elég neked való munka, mert Ottó ugyis nekiment a mélynek a „Le Have“-on. Ugy sejtem, elvesztette az egyensúlyt a hullámban, amire bukkantunk ott. Bárhogyan is, nem jött vissza letagadni, hogy ugy volt. Te meg felbuktál, tisztán, gondviselészerűen mindnyájunkra nézve. Félek: nem sok munka van, amihez értesz. Nem ugy van?

— Megbosszulom magam a bandáján is, magán is, ha partot érünk, mondá Harvey a fejével bólintva és fenyegetőzve a fogai között. Olykor a „kalózkodást“ is említette, amire aztán Troop mosolygott.

— Elfogadom. El is felejténém. Ezen a hajón mindenkinek van joga beszélni. Nyisd ki a szemeidet és tedd azt, amit Dan mond, meg amit birsz. Adok tiz és fél dollárt havonta, mondjuk: harminczötöt a végeztivel. A munka tán megkönnyíti a fejedet kissé és aztán majd beszélhet a papádról, a mamádról, meg a pénzedről amennyit akarsz.

— Anyám a gőzösön van, mondá Harvey és szemében könnyek tódultak. Vigyenek engem azonnal New-Yorkba.

— Szegény asszony, szegény asszony! Ha vissza kerülsz hozzá, majd csak elfelejti az egész dolgot. Nyolezan vagyunk a We're Here-en és — ezer mérföldnyire van innen — ha én beleegyeznek is, a többiek elleneznek.

— De az apám megfizetne érte!

— Persze. Nem is kélelem, hogy igyekezne, mondá Troop, de az egész idényi halászat: nyolezan ember kenyere; no aztán egészségesebb lezel, ha az őszre majd meglátod Eri y előre és segíts Dan-nak. Tiz és fél havonként és ellátás, mint a többieknek is.

— Azt hiszi, hogy majd mosogatok? mondá Harvey.

— Meg egyebet is. De nincs jussod kiabálni öcsém.

(Folyt. köv.)

SZINLAP.

Ma kedden, „B“ bérletben:

A PÁHOLY,

vagy: **A SZABADKÖMŰVESEK.**

Bohózat 3 felvonásban.

S Z E M É L Y E K :

Lipóczy Józsiás, gyáros — Szathmáry.
Klára, a felesége — Kiss Irén.
Lili, a leányuk — Pávay I.
Kéri Annuska, Lipóczy unokahuga Szabó I.
Hidas Bálint — Odry Á.
Éva, a felesége — Tabács M.

Holnap szordán, „C“ bérletben:

A Szent-Iván éji álom.

1378

— v. k. szám.

1901

Árverési hirdetemény.

A debreczeni kir. jbiróságának V. 2480/19. számú végzése folytán közhirre tétetik, miszerint Váradi Szabó Jánosné részére Amsel Sámuel és neje debreczeni lakosoktól 249 kor. 67 fill. perköltség és eddig összesen 7 k. 60 f. ár. tüzési költség erejéig a f. évi decz. 13-án fizetett 66 kor. 76 fill. betudásával 1900. évi nov. hó 23-án bíróság lefoglalt és 1356 koronára becsült gazdasági eszközök, széna, szalma, répa, krumpli, buterok és egyéb ingóságok 1902. évi január hó 15-én délelőtt 10 órakor kezdetét veendő és Debreczenben, Hatvan-u. 61. sz. a megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adani.

Debreczen, 1901. évi deczember hó 21-én.

Bódogh Zs.

birói kiküldött.

Köhögés ellen legjobb a kelle-mes izü **Kaiser-féle MELL-BONBON**, amiről 2740 biteles bizonyítvány tanuskodik. Biztos hatású köhögés, hurut, rekedtség s elnyálkásodás ellen. Felülmul bármely hasonló készítmény. 1 csomag ára 20 és 40 fillér. Főraktár DEBRECZENBEN.

Mihálovics J. gyógyszer-tárában.

Valódi Moszkvai Karaván teák,
Valódi Moszkvai „Popoff“,
Valódi Jamaika-rum,
Valódi francia Pezsgők,
Valódi francia likőrök,
Valódi francia Cognac,
Kitünő magyar Cognac,
Kitünő magyar Tokaji-Asszok,
Kitünő magyar pecsénye-borok,
Kitünő magyar asztali-borok,
Kitünő magyar Tea-sütemények,
Kitünő magyar Czukorka-specziálitások

KONTSEK GÉZA

ujonnan berendezett üzletében,
KOSSUTH-UTCZA 7.

Uj nagy fűszer-árjegyzék kívánatra ingyen

Apró hirdetések.

Díja 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér; vastagabb betűkből nyomtatott szó 4 kr., 8 fillér.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Rodrász-üzlet jó forgalmu helyben más vállalat miatt sürgősen kiadó. Czim a kiadóban.

Köhögésnél legjobb a Borsy féle Penetrali ezüstörök. Kapható Borsy ezüstörökben és Jóna és Jóna arak üzletében. 1 doboz 20 fillér.

Halak és sajtok minden mielőtt mégben állandóan friss. kapható Czeglédy és Polgárnál.

Bármily mennyi égben veszek 1/2 és 1/3. üres füveket denarúrt szesz töltéshez. Bókés Emil Piacz u 80

Talgya szőlőkaró 4, 5, 6. és 7. sukkes horszu kapható Hegedüs Emil tűzifa-hereskedőnél. Arany-János-utca 16. sz. a.

6 szoba, előszoba meltekholysággal kiadó. Szt.-Anna-utca 48. sz. alatt.

Kiadó a Péterfia utcai 83 számú ház és egész udvar május 1. től értékezhethet a 81 szám alatt lakó tulajonosnál.

Legjutányosabb arban

legujabb divatu ezilinderek kemény és puha kalapokat készitek. Ugyezintén mindenemű kalapokat festésre és átalakításra elfogadok. Zachar S. kalapos m. Biderman-ház.

Utczai lakást 3-4 szobával, a város-házához közel május elejére keresek, esetleg házat megvételre. Czim a kiadóhivatalban.

Haztartás-vezetőnek

ajánlkozik egy uri nő (52 éves), ki évtizedeken át egyik nagyobb alföldi városban vendéglő-tulajdonos volt s így nemcsak a házvezetés, de a konyhai dolgokhoz kitűnően ért. Czim a kiadóhivatalban.

Állást keres egy volt kereskedő, ki a magyar, német és tót ny lvet beszéli. Elfogad rektárnoki, esetleg ügynökségi állást. Czim a kiadóban.

Intelligens urinónél külön bejáratu szoba előszobával kiadó, esetleg lakóárá kerestetik. Ugyanott izletes házi koszt kapható. Főtér 41. emelet hátul.

Katonakeztyük tisztítását

javitással együtt párját 8 kr-ért, glase-kezttyük utisztítását jutányos árért vállalom. Péterfia utca 37. sz.

Künnö koszt kapható uri háznál. Szent-Anna utca 27.

4 drb. Tskarék- és Hitelintézeti részvény jutányos árban sürgősen eladó. Értékezhethet: Nap-utca 2. sz.

Íróasztal jó karban levő megvételre kerestetik. Czim a kiadóhivatalban.

Élő-virág üzlet.

Van szerencsénk a n. 6. közönséget tudatni, hogy a főpiacon, (nagy tőzsde mellett) lévő

virág-üzletünkben

állandóan friss vágású

élő-virág

áll a virágkedvelő-közönség rendelkezésére. Csokrok, koszoruk, mindenféle virág-munkák a legujabb divat szerint rendkívül jutányos árak mellett kaphatók.

Tisztelettel:

FARKAS és HARABULA

műkertészek.

Vidékre gyors és pontos kiszolgálás biztosítottik.

Táncziskola megnyitás.

Van szerencsém a polgári családok becses tudomására hozni, hogy a második

polgári tánczfolyamot e hétem megnyitom.

Maradok tisztelettel

Schaf János

táncztanító.

Leszállított árak!

Szabó Lajos Fiai
cégnél.

4 1/2 mtr. 120 cm. széles fekete szöv. f. 1-75 kr.

4 1/2 " " " szines " " 2-15 "

4 1/2 " " " divat " " 2-25 "

4 1/2 " " " finom divat " " 2-45 "

7 " " " jöminőségű velez hazai " " 2-20 "

1 drb 6 szem. kávé abrosz " " 1-30 "

1 " 6 " fehér vászon teríték " " 2-75 "

Az idény legujabb divatszövetje

120 cm.

Homespun és Gybbeline

ezelőtt f. 2-25 és f. 2-80; most csak 1 frt és 1 frt 30 kr.

MIHALOVITS J. gyógyszerháza a „Kigyó“-hoz Debreczenben.

Ajánlja:

HARMAT-ARCZPORÁT (pouder)

mely készítőény ide esint kölcsönöz az arcnak s nem ronja az arczbört. Kitűnő illatu, teljesen ártalmatlan volta, valamint finomsága által vetokedik bármilyen arcz vagy rizspporal. Jól tapad s igen jól fed.

A Harmat-Créme s Harmat szappannal együtt használva az arczbört üdév, széppé teszi s megőrzi a megránczosodástól.

(Kapható 3 színben fehér, rózsá s crème színben) minia doboz Harmat-pouder ára 50 fillér. (pamacsosál 60 fillér.) Nagy doboz ára 1 kor. 80 fillér.

Ajánlja továbbá következő araporait:

BEELINI FETTPOUDER (3 féle színben) kis doboz ára 40 fillér, nagy doboz ára 1 kor. s 1 kor. 60 fill.

VELUTIN POUDER (3 féle színben) kis doboz 60 fill. nagy doboz 1 korona.

Az általam leggondosabban összeállított tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SŐSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszerháramban.

Ara egy kis üvegnek 45 kr., egy nagy üvegnek 90 krajczár.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel adatik.

TÓTH BÉLA

gyógyszertára és illatszerraktára Debreczenben (Tisza palota).

Debreczen, 1901. Nyomtatott a város könyvnyomdájában.

